

Riktlinje för Hjo kommuns barn- och ungdomspolitiska arbete

Dokumenttyp	Riktlinje
Fastställd/upprättad	Kommunstyrelsen 2020-09-30, § 114
Senast reviderad	
Detta dokument gäller för	Hjo kommun
Giltighetstid	Tills vidare
Dokumentansvarig	Kanslichef
Dnr	2020-210

1. Nationell barn- och ungdomspolitik.....	3
1.1 Varför är det viktigt att stärka barn och ungas inflytande?.....	3
2. Barnkonventionen blir svensk lag	3
2.1 Barnkonventionen – vägledande grundprinciper	4
3. Tillsammans skapar vi framtidens Hjo - Mänskliga Rättigheter som grund för Visionen.....	4
4. Mål – Hjo kommun.....	4
5. Riktlinjer.....	5
5.1 Artikel 2: Varje barn har samma rättigheter och lika värde	5
5.2 Artikel 3: Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn	5
5.3 Artikel 6: Varje barn har rätt till liv och utveckling	6
5.4 Artikel 12: Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad.....	6

I. Nationell barn- och ungdomspolitik

Till den nationella barn- och ungdomspolitikerna räknas barn och unga mellan 0 - 25 år.

Barnpolitiken gäller barn och unga mellan 0 - 18 år och följer Barnkonventionen.

Ungdomspolitikerna gäller unga mellan 13 - 25 år.

- Den nationella barnpolitikens mål är: *Barn och unga ska respekteras, ges möjlighet till utveckling och trygghet samt delaktighet och inflytande.*
- Den nationella ungdomspolitikens mål är: *Alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.*

Barn- och ungdomarna påverkas av beslut inom alla samhällsområden och som fattas såväl lokalt och regionalt som nationellt och internationellt. Barn- och ungdomarna finns i hela samhället. Deras liv påverkas av beslut inom barnomsorg, utbildning, arbetsmarknad, socialtjänst, sjukvård, samhällsplanering, kultur, miljö, integration, bostadsbyggande och många andra områden. Därför är barnrätts- och ungdomspolitikerna sektorsövergripande¹.

I.1 Varför är det viktigt att stärka barn och ungas inflytande?

- Barn och unga har en relativt begränsad möjlighet till inflytande över frågor som berör dem i deras egen vardag och framtid.
- Eftersom unga mer sällan än andra grupper deltar/bjuds in till att delta i beslutsfattande har de också naturligt en lägre kunskap om hur kommunen styrs, vad kommunen har rådighet över och hur de kan påverka politiska beslut.
- Barn och ungdomarna är framtidens väljare och bärare av demokratin. Demokratin kräver och förtjänar intresserade, insatta och engagerade människor för att hållas levande.

2. Barnkonventionen blir svensk lag

1989 antog FN:s generalförsamling konventionen om barnets rättigheter. Sverige var 1990 ett av de första länderna att ratificera konventionen. Från 1 januari 2020 införlivades barnkonventionen i svensk lagstiftning. Detta innebär ett starkare skydd för barns rättigheter och krav på att kommunen arbetar strukturerat med barnkonventionen.

Kommunens skyldighet gällande barnkonventionen är tredelat:

- Kommunen ska respektera, främja och skydda barns rättigheter.
- Kommunen behöver analysera det befintliga arbetet utifrån barnkonventionen, förstärka med kompetensutveckling där det behövs och vidta nödvändiga åtgärder för att barnkonventionen ska uppfyllas.
- Kommunen behöver även utveckla metoder för uppföljning. Detta bör ske i samråd med barn och unga för att dels säkerställa ett barnperspektiv i implementeringsprocessen, dels

¹ <https://www.barnombudsmannen.se/globalassets/dokument-for-nedladdning/arbete-med-barnkonventionen-mucf/barnratt-och-ungdomrv.pdf>

för att barn och unga har rätt enligt barnkonventionen att känna till sina rättigheter. Detta arbete är särskilt viktigt att genomföra i skolan och i verksamheter med unga som målgrupp eller som berör unga direkt.

2.1 Barnkonventionen – vägledande grundprinciper

Barnkonventionen - Konventionen om Barnets Rättigheter, gäller alla mellan 0–18 år och är barnets förstärkning av de mänskliga rättigheterna. Barnkonventionen består sammanlagt av 54 artiklar, där fyra är grundläggande och vägledande principer som alltid ska beaktas när det gäller frågor som rör barn. De fyra vägledande principerna är:

- Artikel 2: Varje barn har samma rättigheter och lika värde
- Artikel 3: Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn
- Artikel 6: Varje barn har rätt till liv och utveckling
- Artikel 12: Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad

3. Tillsammans skapar vi framtidens Hjo - Mänskliga rättigheter som grund för Visionen

Arbetet med att stärka och främja barns rättigheter är en del av Hjo kommuns arbete med att värna de mänskliga rättigheterna. Kärnan i Hjo kommuns vision – Tillsammans skapar vi framtidens Hjo är en stad som kännetecknas av goda möten. Det innebär en kommun som lever upp till och respekterar de mänskliga rättigheterna och en kommun fri från diskriminering. I Hjo kommun ges medborgarna möjlighet att vara delaktiga i utvecklingen och känner samhörighet med kommunen.

Det barn- och ungdomspolitiska arbetet bidrar till att uppfylla Hjo kommuns Vision – Tillsammans skapar vi framtidens Hjo. Att leva och verka tillsammans innebär att ta tillvara kulturell och mänsklig mångfald. Vår värdegrund – det goda mötet - är ett verktyg för att nå målet. Det goda mötet förutsätter att alla människor erbjuds goda möjligheter att leva och bo i Hjo.

4. Hjo kommuns barn- och ungdomspolitiska mål

”Så snart man gör något som på något sätt berör barn, ska man tänka efter vad som är bäst för det enskilda barnet. Och då är det viktigt att ta reda på vad barn själva tänker och tycker.”²

- Hjo kommuns barnpolitiska mål är: *Barn och unga ska respekteras, ges möjlighet till utveckling och trygghet samt delaktighet och inflytande.*
- Hjo kommuns ungdomspolitiska mål är: *Alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.*

² raddabarnen.se

5. Riktlinjer

Syftet med riktlinjerna är att tillse att Hjo kommun lever upp till Barnkonventionen som lagstiftning. Riktlinjerna beskriver kommunens arbete och hur ansvaret är fördelat. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att samordna kommunens Barn- och ungdomspolitiska arbete. Utgångspunkten för riktlinjerna är Barnkonventionens fyra vägledande principer.

- Artikel 2: Varje barn har samma rättigheter och lika värde
- Artikel 3: Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn
- Artikel 6: Varje barn har rätt till liv och utveckling
- Artikel 12: Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad

5.1 Artikel 2: Varje barn har samma rättigheter och lika värde

”Konventionsstaterna ska respektera och tillförsäkra varje barn inom deras jurisdiktion de rättigheter som anges i denna konvention utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess förälders eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, funktionsnedsättning, börd eller ställning i övrigt.

Konventionsstaterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att barnet skyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av föräldrars, vårdnadshavares eller familjemedlemmars ställning, verksamhet, uttryckta åsikter eller tro (Barnkonventionen artikel 2)”.

För Hjo kommun innebär detta:

- Kommunstyrelsen ansvarar för att diskrimineringslagstiftningen följs i Hjo kommun
- Hjo kommun ska vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att barnet skyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av föräldrars, vårdnadshavares eller familjemedlemmars ställning, verksamhet, uttryckta åsikter eller tro.
- Kommunstyrelsen ansvarar för att alla verksamheter som hanterar barn och unga är informerade om och använder sig av sin anmälningsplikt vid misstanke om att ett barn far illa
- All verksamhet i Hjo kommun vidtar nödvändiga åtgärder som minskar risken att barn skadas fysiskt eller psykiskt, förolyckas, drabbas av sjukdomar eller tar sina liv.

5.2 Artikel 3: Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn

”Vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av offentliga eller privata sociala välfärdsinstitutioner, domstolar, administrativa myndigheter eller lagstiftande organ, ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

”Konventionsstaterna åtar sig att tillförsäkra barnet sådant skydd och sådan omvårdnad som behövs för dess välfärd, med hänsyn tagen till de rättigheter och skyldigheter som tillkommer dess föräldrar, vårdnadshavare eller andra personer som har juridiskt ansvar för barnet, och ska för detta ändamål vidta alla lämpliga lagstiftningsåtgärder och administrativa åtgärder.

”Konventionsstaterna skall säkerställa att institutioner, tjänster och inrättningar som ansvarar för omvårdnad eller skydd av barn uppfyller av behöriga myndigheter fastställda normer, särskilt vad gäller säkerhet, hälsa, personalens antal och lämplighet samt behörig tillsyn. (Barnkonventionen artikel 3)”

För Hjo kommun innebär detta:

- Kommunstyrelsens utskott ska särskilt beakta barnets bästa i ärenden som skall upp till beslut som berör barn och unga.
- Förvaltningen ska i varje verksamhetsområde tillse att barnets bästa beaktas under beredning av ärenden som berör barn och unga.
- Kommunstyrelsen ansvarar för att barn och unga har en säker och lämplig arbetsmiljö.
- Kommunstyrelsen tar hänsyn till det genom att ha rätt personal med rätt kompetens som kan möjliggöra att barnen i vår kommun får den utbildning och omsorg de har rätt till.

5.3 Artikel 6: Varje barn har rätt till liv och utveckling

”Konventionsstaterna erkänner varje barns inneboende rätt till livet”.

”Konventionsstaterna ska till det yttersta av sin förmåga säkerställa barnets överlevnad och utveckling”.

Enligt artikel 6 i barnkonventionen har alla barn rätt till liv, överlevnad och utveckling. Med utveckling menas främjandet av god fysisk, andlig, moralisk, psykisk och social utveckling.

Artikel 6 hör liksom artiklarna 2, 3 och 12 till de grundläggande principer vars innebörd återfinns i andra av konventionens bestämmelser. I tolkningen och förverkligandet av andra artiklar så som till exempel rätten till utbildning, hälso- och sjukvård och kultur och fritid – skall barnets rätt till liv och utveckling vara vägledande och i alla beslut som rör barn skall frågan ställas: Gynnar beslutet barnets utveckling eller hindras barnet i sin utveckling?

Artiklens punkt 2 markerar att det inte enbart handlar om rätten att skyddas från att bli dödad utan om en rätt att få leva och utvecklas. Med utveckling avses fysisk, psykisk, andlig, moralisk, psykologisk och social utveckling på ett sådant sätt att barnet förbereds för ett självständigt liv i ett fritt samhälle.

För Hjo kommun innebär detta:

- Kommunstyrelsen ansvarar för att skapa förutsättningar för att Hjo kommuns verksamheter ger barn bästa tänkbara möjligheter till liv, överlevnad och utveckling. Detta gäller både i de enskilda verksamheterna och i deras samverkan.

5.4 Artikel 12: Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad

”Konventionsstaterna ska tillförsäkra det barn som är i stånd att bilda egna åsikter rätten att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

För detta ändamål ska barnet, i alla domstolsförfaranden och administrativa förfaranden som rör barnet, särskilt beredas möjlighet att höras, antingen direkt eller genom en företrädare eller ett lämpligt organ och på ett sätt som är förenligt med nationella procedurregler”.

Hjo kommuns arbete med artikel 12 syftar till att förstärka ungdomars möjligheter till delaktighet och inflytande i frågor som berör dem:

För Hjo kommun innebär detta:

- Kommunstyrelsen ska ge barn och ungdomar möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med barn och ungdomar i sådana frågor.
- Kommunstyrelsen ansvarar för att bjuda in Elevrådet till strukturerade samtal minst en gång per år.
- Kommunstyrelsen bjuder in eleverna i åk 7–9 till Kommunfullmäktige och demokratikaféet som hålls i samband med Kommunfullmäktige.
- Strukturerat samla in ungdomars åsikter (ex Ungdomsenkäten LUPP)